

מתיקות השבת

והחנוכה

יו"ל ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין פניה"ק ירושלים ת"ו
בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאזעו שליט"א
תלמידו של מו"ר פוסק הדור בעל 'שבת הלוי' זצוק"ל

◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

עמק מלחמת היננים בבני התורה

אנו אומרים ב'על הנסים' שהיננים רצו להשפיעם תורתך, ולכאורה הרי מבאר בגמרא (מגלה טו), שתלמי המלך תרגם את התורה לינונית, ומוכח מקף שהיננים עצמם למדו את התורה בשפתם, ואם כן מהו להשפיעם תורתך?

ועוד, מדוע את תקנו לזכר גנס שלא הצליחו להשפיע את התורה, שפכל יום מימי התקפה ישנו פרק נוסף בתורה וישנו אותו בעל פה, כדי שיהיה 'מוסרי והולך' בידיעת התורה ובזרונה, שלא תשכח מלבנו?

היננים עוסקים בתורה?!

אלא יש לבאר, שהספה שתלמי בקש מהחכמים לתרגם את התורה היתה מושם שהיננים לא התבנו להשפיע את ידיעת התורה, אלא פנתם הודנית היתה דוקא לעסק בתורה, אכל במטרה אחת והיא רק כדי להחכים על ידה בלבד, וכה גם הם רצו שהיהודים יעסקו בתורה, רק בשביל להחכים על ידה ובלבד שלא יגלו את המאור שבתורה,

שהיא הקרבת ה' וההפרת הטוב וההודאה לשמו הגדול על חסדיו, שזוכים לזה על ידי עסק התורה לשמה.

ולכן הם גזרו בתחלה שלא יקנימו את המצוות ולא גזרו שלא לעסק בתורה, פי רצו להפריד את הקשר לה' שיש לנו על ידי המצוות מהתורה, וכן גם פשיעסקו בתורה, היא לא תקרב אותם לה' ומיילא היא לא תהיה להם לסם החיים, אלא ילמדו פמותם, רק כדי להחכים ובכה היא תהפך להם לסם הפנות (עי' טענית ט).

המסיונרים היננים

ומשראו היננים שהיהודים מוסרים את נפשם לקום את המצוות, גזרו גם שלא לעסק בתורה, ודברו על לבם שירבוא לבתי הספר שלהם וישם

הם ילמדו אותם כיצד לעסק בתורה בצורה מענתת רח"ל, ואכן היו יהודים רבים שהתנינו ועסקו בתורה רק לשם חכמה ולא מלו את עצמם ולא את ידיהם, וכן לא שמרו שבת וכו', וכמעט היננים הצליחו בכה להשפיע את התורה, והינו שהשפיעו את המאור שבתורה והתורה היתה עלובה כככול, שבמקום שיבואו על ידה להפיר את ה' וללכת בדרכי מדותיו הטובות, הם השתמשו בתורה לחכמה גרידא ולעניניהם הנשמיים בלבד.

ולכן, כשנצחו החשמונאים את היננים, הם תקנו לדורות להדליק נר חנכה ולהודות ולהלל בימים אלו, להראות שעקר המלחמה היתה על המאור שבתורה, וכשם שהנרות בבית המקדש לא עשויים להאיר, אלא להראות שעדות היא לבאי עולם ששכינה שורה בישראל, כה גם נר חנכה מסמל שגלו שפטרט עסק התורה היא להאיר ולגלות את אור ה' ששוכן עמנו תמיד, ולבוא על ידי התורה להודות ולהלל לשמו הגדול על כל החסדים שהוא עושה עמנו בכל עת.

המאור של חנכה

ולכן לא תקנו לקרא בחנכה פרקי תורה ולהתחזק בידיעת התורה, וכן לא תקנו לקרא את מגלת חנכה, פי לא על ידיעת התורה נלחמו היננים, שהרי תרגמו את התורה לינונית, אלא הם רצו להשפיעם ולכבות את המאור שבתורה, ובימי החנכה אנו עוסקים בהלל וגהודעה מתוך אהבת ה', שזה המאור שבתורה, וכל אחד יושב בביתו ומוספר לילדיו את הנסים שה' עשה לאבותינו, ומחזק אותם על ידי כה באמונה שבוניא הקב"ה יעשה לנו נסים גדולים וגלויים גם בזמן הזה.

מתיקות הניסים

== מכתבים למערכת ==

אוצר חדקה

בשכונה שלנו ישנה חילוקה לחברי בית הכנסת, שמתקמת בכל ראש חודש. בחודש זה - כסלו הקדימו את החילוקה לערב חנכה, בכדי לצייד את המתפללים במוצאי חנכה. החילוקה התקיימה השבוע ביום ראשון ובחילוקה היו מוצרי חנכה איכותיים.

כשהגעתי לביתי, ראיתי שהשקית שבה היו המוצרים הקורים, כמו חנכה ונרות מיוחדים ומשחקים ונפלאים לילדים, אינה בידים שלי, נסיתי להזכר היכן יכול להיות ששכחתי את השקית, שחזרתי את הדרך שבה הלכתי, ונוכחתי שנגנבתי בדרך לחנות מסוימת, הבנתי שכנראה שם שכחתי את השקית.

מיד צאתי לחנות והיא עדין היתה פתוחה, חפשתי בחנות ולא מצאתי את השקית. שאלתי את המוכר האם הוא ראה שקית עם מוצרי חנכה, אך הוא לא התחם אלי, היה נראה שהשאלה הזאת מטרידה אותו. המתנתי בחוץ כפתי דקות ושוב שאלתי בעדינות את השאלה שלי, המוכר הגיב בכעס: תפסיק בבקשה לשגע אותי! יאן, כי המוכר הזה אינו יהודי.

חזרתי הביתה במפח נפש, כי מאד רציתי לשמח ולשמח את ילדי במוצרים הנפלאים האלו והם אבדו לי, כשהגעתי לביתי, ילדי ספרו לי שהם ראו את המוצרים האלו בבית השכנים ואמרו שהם מאד רוצים כאלו מוצרים.

כיון שקראתי מספר פעמים בגליון שלכם על העצה הנפלאה לעצור לדקת תפלה בכל תחלת שעה, לכן כאשר השעה התעגלה לחשע בערב, אמרתי לילדי, בואו נתפלל לה' שהשקית תחזר אלינו.

והנה הפלא ופלא! כעבור פרע שעה, נשמעו דפיקות בדלת ביתי, בפתח עמד בעל הגמ"ח בעצמו ובידו היתה השקית שאבדה לי. הוא ספר שמישהו מתושבי השכונה שהכיר שאלו שקיות של הגמ"ח, מצא את השקית שלי בין מדפי החנות, ומכיון שידע שהמוכר הוא אינו יהודי והוא עלול ללחצת אותה לעצמו, לכן הוא החזיר אותה למנ"ח.

שאלתי אותו: מנין ידעת שהשקית שכת לי? הוא הראה לי שבשקית הזו היו לי מסמכים של קפת חולים וביניהם היה גם צ'ק שלי על סך

« המשך המעשה בעמוד ד'

בשביל זה, וגם את המאכלים שיאכל, הוא יבנו שהוא אוכל בשביל התכלית הזו. ובראש ובראשונה כפאשר הוא אוכל, הוא יבין שה' הטביע בנה את הצורך לאכל מספר פעמים ביום, בשביל שגבא מן ה' לזכור מחסדי ה' / שהרי נצטוונו בתורה: "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך", ומשמע שזו תהיה מטרת האכילה, כדי לברך את ה' ולהודות לו על המאכלים שברא עבורנו וכל האברים שברא בגופנו לעולם ולברך את הטוב שבהם מהפסלת.

ובנוסף הוא זוכר בעת אכילתו, שעל ידי האכילה נוסף בו כח לגדל את הנלדים ולגדור עמיהם מחסדי ה' / כי השארת לידים בעולם הזה היא המצור הגדול ביותר להורים, שכל ילד שהורים משיארים בעולם הזה, שיאמרו פסוק אחד "אשרי יושבי ביתך" וכל שכן אם יאמרו "שמע ישראל", יש להם מן המעט עצום לאין שעור בעולם הבא.

ניצה או בעצ

והוצר הרע, שיודע את גדל הרוח העצום שבה, מפתח את האדם שישקיע את זמנו ואת מחשבותיו וזכחותיו לצבור בכל עת מומן והון, והאדם טועה אחריו ואינו שם על לב להבחין שהוא עצמו, בהגיעו לגיל הזקנה ותהיה לו חכמה, הוא לא יתפזר במומו, ואדרבה, הוא יבין שיש טענו לתת משלול לאחרים, והדבר הנצחי של האדם הוא בני ביתו, וילדיו, ויחבל שאלהם יגלה זאת רק בעת זקנתו, כפאשר כבר אצלנו כוחותיו ואינו יכול לגדל וללמד דעת את בניו.

ומצות חנכה היא 'נר איש וביתו', ומופך עלינו ללמד לכל השנה, שראוי לאדם לברך יחד עם אשתו וילדיו דברי יראת שמים ואהבת ה' על החסדים שגומל עמיהם, ולשרי עמיהם זמירות והודאות לה'.

לגבי הזמן של הדלקת נרות חנכה, ישנם הנהגים להדליק כבר בשקיעה, שיטת השו"ע להדליק בצאת הכוכבים, בני תורה ששוקדים על למודם, יכולים להדליק בשעה מאוחרת יותר, כשיטת מורי רבי פוסק הדור בעל שטט הלוי זצוק"ל, שנקונו שפיהם יש עדין אנשים המהלכים בחוצות העיר גם באמצע הלילה, אפשר להדליק עד מאוחר, כי העקר הוא לפרסם את הנס, ואם כן, יש בכך פרוסימי ניסא.

על כל פנים, עלינו לזכור שכל מטרת נרות החנכה היא להאיר לאחרים דעת להפיר בחסדי ה' / והרי שמי שיש בידו להדליק רק נר אחד בערב שבת של חנכה, נר שבת עדיף על נר חנכה, כי 'שלוש ביתו עדיף', ומזה נלמד שגם בעת קיום המצוות, צריך לשמור על מדת השלום ולא לקלקל את שלום הבית בכיכול בשביל לקיים את המצוות.

גבורת השלום

ועל הנשקדים על קדוש ה' אנו אומרים: 'הנאהבים והנעימים בחייהם ובמוותם לא נפרדו', שמשעלתם היא שהם נאהבים ונעימים בחייהם ולכן במוותם לא נפרדו, ולהיות 'אהוב למטה ונחמד למטה' זהו דבר הפרוץ בקושי של עבודת המדות, ולכן משפחים אותם ואומרים: 'מנשרים קלוי ומאירות גבורי', שאלהם צריך להיות קל כנשר לדלג על כל מיני קטנוניות של מריבות בבית ובין החברים, ולהיות גבור פארי לתור פאשר הכעיסו אותו ועשו נגד רצונו, וכל זה לעשותות רצון קונם וחסך צורם.

זכר נצחי

ואדם שיודע שיתכלית חניו היא לדאג שיהיה לו המשך בעולם שיעשו את רצון ה' / הוא יעשה הכל

• הרה"צ ר' אלוה קאהן שליט"א
• משגיח דרשיבתנו •

אור התורה תלוי בקיום המצוות

נאמר: "כי נר מצוה ותורה אור", וברא ששכשם שהאור דולק בכח הנר, כך אור התורה מאיר באדם בכח קיום המצוות, ומצינו שרש לקיש אמר (מנחות טז): "פעמים שבטולה של תורה זהו יסודה", ודרש שם: "אשר שברת" ישרי כח ששברת, כי מיון שעם ישראל חטאו בעגל ולא היה להם את ה' נר מצוה", אם כן לא היה זקאים לתורה אור" - לקבל את התורה.

ואכן, בדרך כלל בזמן שאדם עוסק לקיים את המצוה, הוא מכרח להבטל מלמסק בתורה, אבל 'בטולה של תורה זהו יסודה', שעל כן היננים גזרו על בטול המצוות - מילה, חדש ושבת, כי רצו שעל ידי שלא יקמו את המצוות, גם לא יהיה להם ישאל אחיזה בתורה, ולאחר מכן גם גזרו שלא לעסק בתורה וצויו לכתב על קרן השור: 'אין לנו חלק באלקי ישראל' עמ"ל.

וכמו כן היננים טמאו את כל השמינים שבמקדש, והשמן הוא ה' נר מצוה", שבו היו מקימים את מצות הטבת הנרות, וכן השמן מסמל את כל המצוות שנמשלו לנר, ובכך שהיננים טמאו את כל השמינים מרמז גם כן שהם רצו לבטל את קיום כל המצוות, אך לבסוף החשמונאים גברו עליהם ונצחום ומצאו פך שמן טהור שהוא רמז שהיננים לא הצליחו לבטל לגמרי את קיום המצוות ולכן גם לא הצליחו להשפיתם תורתך המאירה ותלוייה בקיום המצוות.

שערי חסד ושערי ישועה

בציור שבכותרת הגליון: יהודי מדליק נרות ומלמד את בניו שהנרות מוזכרים לנו את חסדי ה' שעלינו שברא לנו פרות וירקות לאכילה וברא לנו בהמות להכין מעורם לפליו ומצמרם ציציות וכו' על זה הדבר

מנין למד היהודי את דרכו שנרות החנכה משרתם לגרם לנו אהבת ה'?

על כך במאמר: 'עמק מלחמת היננים בבני התורה'.

בציור שלפנינו: מצד אחד יוסף הצדיק נרדף על ידי אחיו ונזרק לבור ומצד שני הוא מחזק את עצמו בהיותו במצרים לעמוד בנסיונות ובפיתוי הוצה וזוכר את אביו הגדול שממנו למד וקבל חכמת ה' על אף הצער של הגלות שהיתה לו.

מנין למד יוסף שלא להתאש ואם לא הצליח בדרך אחת עם אחיו, יצליח בדרך אחרת במצרים, עד שנעשה שם למלך? ומה הסבה שהביא ליוסף הצדיק את כל החסרונות הללו?

פניני הלכה

• הרה"ג ר' יוסף מאנדל שליט"א ר"מ בשיבתנו •

דיון הסעודות בימי חגכה

נחלקו הפוסקים, האם הסעודות בימי החגכה הן סעודות מצוה או סעודות רשות, ושנים פוסקים שמדקקים שחיל תקנו את ימי החגכה לימי הלל והודאה ולא לימי משתה ושמחה, ואף מובא כמה חלוקים בין חגכה לפורים, שדוקא בפורים תקנו לעשות משתה ושמחה וכך כתב גם מן השו"ע (ט"ו תרט): 'דבוי הסעודות שמרבנים בהן הן סעודות הרשות, שלא קבעום למשתה ושמחה'.

וישנם פוסקים שאומרים שאדרבה, מדברי חז"ל משמע שהסעודות בחגכה הן סעודות מצוה, שהיה קבועם לנשים בימים כהם בהלל ובהודאה, ומשמע שהם קיימים טובים למשתה ולשמחה, אלא שאין בהם אסור עשית מלאכה וכן הפוסקים מדקקים בן גם מלשון הרמב"ם שכתב שקבעו את ימי החגכה לשמחה והלל' וקיימא לו (מ"ק טו): 'אין שמחה אלא באכילה ושתיה' והביא הרמ"א (ס"ט), שיש אומרים שיש קצת מצוה ברבוי הסעודות, משום דבאותן הימים היתה חגכה חגכה.

למעשה, יש הרמ"א את מנהג העולם לעשות בימי חגכה משתה ושמחה, על ידי שנהגין לומר סעודות אלו ומירות ושבתות לקב"ה, שבאופן כזה נחשבות סעודות אלו לסעודת מצוה לכולי עולם.

להודות קדם על הבית שיש לו כעת, אפילו אם גר בשכירות, וישמח מעצם כך שיש לו אשה וילדים, וישקיע בהם ויספר להם את חסדי ה' התמידים של הנשימות העולות באפינו והדם הזורם בגופנו, ובריאות מערכות הגוף, כהסד הלב, המוח, הקבד, הראות, הפליות והלבלב, שה' מחולל בהם בכל עת נסים גדולים ועצומים, וכמו כן ידבר גם מהנסיים המתחדשים בכל יום ויום ויחדיר בהם אמונה ובטחון בה'.

בנוסף, שני הפתחים מרמזים על פרנסתו של האדם, שלפעמים אדם רוצה להשיג את פרנסתו בדרך של פבד ונחת, והקב"ה רוצה להביא לו את הפרנסה בדרך אחרת, ועליו להפעל לרצון ה'. ולפי זה יבאר שההלכה המפריכה אדם שיש לו שני פתחים בשני רוחות להדליק בשנייהם, מלפזת אותנו שעלנו להאיר את כל הדרכים והפתחים שיש לנו בחיים, שבתחלה נזהר להאיר את דרכנו מעיקרא שלא לפול ושללא להפזל בדרכים עקלקלות, ואם חלילה אדם נכשל וטעה, יאיר את דרכו השנייה ויחפש את הדרך לצאת ממכשולו ולשוב בתשובה אל ה'.

מה שה' ינהיג עמו, והקב"ה יכלכל אותו לפי מה שבאמת טוב לו, וכמו שראינו שיעקב רצה לשאת את רחל, ולבסוף ה' סבב שהוא ישא את לאה, ומה שיעקב אבינו רצה לשאת את רחל היה מפני שראה שהיא צדקה, אלא שמשמרים ראו שלאה יותר ראיה לעקב, ולכן סבב הקב"ה שיעקב ישא את לאה ראשונה, ואכן על פי קבלה, מעלתה של לאה גבוהה משל רחל.

וכמו שמוכח מן שלאה זכתה להביא את שבט לוי, שמופני יצאה מהנהנה והלוייה, וכן זכתה לשבט יהודה, שמופני יצאה כל שושלת מלכות בית דוד עד משיח צדקנו שיבא במהרה, ומכיל מקום היה מוכרח שיעקב ישא גם את רחל שמופנה יצא יוסף הצדיק שהיה מלך בזמן השבטים, והיה זה צדקת אלו כדי ללמד מופני את תורת המלוכה, ונמצא אם כן, שעל ידי רחל נבנתה מלכות בית דוד.

"ותשחק ליום אחרון"

ומכאן ללמד האדם, שבכל פעם שיש לו צער או פחד וכדומה, ידע ש'מעו' יוצא מתוך, ולפעמים מה שלא טוב לאדם בעולם הזה, הוא טוב לאדם כאשר הוא יוצא לעולם הבא, ששם הוא מתענג מפעשיהם של ילדיו הטובים שמוסבים לו נחת ודוקא בגלל אותו דבר שסבל מפניו בעודו בעולם הזה, וכגון שבהיותו בעולם הזה סבל בראותו שבו מתקשה להבין את החמר שהוא לומד, ובצאתו מן העולם יבין שדוקא ההתאמצות של בנו בשוה בעיני ה' שבעתים מאלו היה מבין את הלמוד ללא מאמץ.

ועל כך רומזים שני הפתחים, שהפנה היה נכנס מפתח אחד ויוצא מהפתח השני, שכן גם האדם נכנס לעולם הזה ונדמה לו שלא קבל מה שהוא צריך לקבל, וכשהוא יוצא לעולם שפלו טוב, הוא מגלה פתח אחר שאותו הוא לא ראה בעולם הזה, שבו הוא מבין שה' עשה עמו רק טוב ואין הוא מתענג מנחת מהטוב שה' גמל עמו.

פתחי הישועות

עוד יש בשני הפתחים כדי ללמדנו למצב שאדם חפץ ומבקש לזכות להביא בו לעולם, שעליו לדעת שגם אם יזכה לבת, גם זוהי מתנה והסד ה' לא פחות ממה שיעקב בן, כי אם ה' חנן אותו בבת, פנראה שפעט זוהי הטובה הגדולה ביותר עבורו, ויזכר שבגדול הבת יש פחות צער, כי טבע הבת שהיא יותר ממשמעת ומחוננת ויש לה מדות טובות והיא עושה הרבה מעשים טובים בחייה שיעליו רבות הוריה ויסבו להם רב נחת בזה ובכא.

וכן אם אדם מבקש מה' שיתן לו בית גדול, עליו

נפסק בשלחן ערוך (תרע"ח) חצר שיש לה שני פתחים עם שני רוחות, צריה להדליק בשניהם מפני החשך. מובא בגמרא שהפנה היה נכנס דרך שער אחד ויוצא דרך שער אחר, והדבר מלמדנו שפאשר אדם נכנס לאיזו מבוכה והוא מרגיש שאין לו יציאה, עליו לדעת שאכן אינו יכול לצאת מהמבוכות שלו באותו פתח שהוא נכנס אליהו, אלא הוא צריך למצא פתח אחר וכן יוכל לצאת ממבוכותיו.

וכעין שמובא במנחות, שאם העולם היה נברא באותו ח' שיש בה רק פתח אחד, לא היתה תקומה לחוטאים, שפניו נכשלו וחסאו, אין להם פתח נוסף לתשובה, ולכן העולם נברא באותו ח' שיש בה פתח נוסף, ללמוד על כח התשובה, שאדם יכול למצא לעצמו פתח לצאת מהחטאים שנקשל בהם.

וישני הפתחים מלמדים דבר נוסף, שלפעמים אדם טועה לחשב שרק אם יהיה לו איזה דבר שהוא מאד רוצה, אז הוא בודאי יצליח, ואינו יודע שבשמים הכינו לו את ההצלחה ודוקא מפתח אחר ובאופן אחר שהוא לא חשב עליו, ואם היה מקבל את אותו דבר שלפי דעתו נדמה לו שהוא הצלחתו, הדבר היה לו לרועץ.

רעה שה' חשבה לטובה

וכמו שפסר לי אברהם אחד שבא בקושרי שדיוקן עם משפחה מוכדת בלונדון וכבר פמעת התארא עמיהם, אלא שבשישיבה בה למד אותו אברהם בבחירתו, היה אחד מאנשי הגנות שלא הסתדר אתו, ולא פרגן לו את אותו שדוה מוכד, וגרם להפר את השדוה הזה.

כמוכן שהוא נפגע עד עמקי נשמתו, ונחלשה דעתו מן מן מאד, כי הוא כבר עמד להתארא וחשב באותו זמן שהיה השדוה הטוב ביותר עבורו, אבל הקב"ה חשבה לטובה, ולאחר כמה שנים, שפבר הוא מצא את ויגו, הגיעה לאזניו ידיעה שאותה המשדכת שהציעו לו בשעתו, נפלה מיראת ה' רח"ל.

ועל האדם ללמוד מן שלא יבקש דבר מסים בדוקא, כי אדם לא יודע מה באמת טוב לו, ולכן אם אדם עומד מול פתח אחד, עליו להיות מוכן ולהבין שיתכן שהקב"ה יפתח לו את הישועה שלו מפתח אחר, ולא יתעצב אל לבו אם לא קבל את מה שרצה לקבל.

לסמוך על הידוע נסתרות

ועל כך נאמר: "השל על ה' יהיך והוא יכלכלך", כלומר שאדם ישלך לפני ה' את ידו - הינו את רצונו שרוצה באופן אחד, ומקבל עליו את

פנינת הפרשה

עלינו לדעת שהשכטים הקרושים היו קרושים ורמי מעלה, מה שאיננו יכולים להכזיב כלל ומה שכתוב בתורה: "ויקנאו בו" וישנאו אותו, יש לומר על כך גדול המעשה יותר מן העושה, הינו שמארע זה תכליתו יותר למעשה, הינו לתועלת, שנחמ ממנו למח עובריו להזהר מןמנאה ומשנאה, שוויה התכלית העקרת במארע זה יותר מאשר לעושה - לשכטים הקרושים בעצמם, שהם היו קרושי עליון ורחוקים ממדות כאלו ואצלם הדבר היה ככונה לשם שמנים ובדקות גדולה.

מתיקות שיחי

רבנו של עולם, רחם עלינו וזכנו להיטיב את אורחותינו ונרות התנקה יאירו את לבנו לנלות את המאור שבתורה, שהיא קרבך ואהבתך והקרת הטוב לך על כל הטוב שאתה נומל עמנו בלי שעור וכלי נבול, וכן נגלה את המאור של המדות הטובות הטמונות בתורתך, שלא להתחרות ולקנאות ושלא לשנא אחר את חברו, אדרבה, תן לבנו לאהב את כל אחר מישראל ולרצות רק בטובתו, ולהשתדל להיטיב לכל בר ישראל בכל מה שנוכל, ונרע שבכל מה שאנו דואגים להיטיב לוילת, אנו מיטיבים בכך לעצמנו בכפל כפלים, כי אתה אבינו, וכשאבא רואה שמישהו דואג לבניו, הוא שמח בכך ומיטיב לו בכפל כפלים. אמן.

בהם נפש כל חי", להחיות את לב הנריות ולשמן אותם, כי אחרי שהם סבלו בזיונות, הם הבינו גם ללבם של קל המספנים והעלובים.

וכמו כן, לכל אדם ה' נתן הרבה חסרונות של חלישות הדעת, כגון שחבריו מזלזלים בו או שלא דואגים לו בבית לאכל וללבוש, כרצונו, והכל כדי "להחיות בהם נפש כל חי", הינו כדי שתהיה לו שפלות ורביון ללב בני אדם שיש להם קשיים.

כלם צריכים חסרונות

ובפרשיות אלו רואים את החסרונות שהיו לעקב אבינו, שברר מעשו שבקש להורגו ואליפז למח ממנו את כל רכושו, ולאחר מכן לכן מרמה אותו ומחליף לו את האשה שהוא עבד בשבילה, שאלו הם בזיונות גדולים מאד לאדם שמחליפים לו את האשה שבה, ולעמיתו עשו נקרא כן מלשון 'עשוי', שהוא היה משלם ככסרונות ולא היה נותן שיעשו לו בזיונות והשפלות כאלו.

וכמו כן, יוסף הצדיק נרדף על ידי אחיו ששונאים אותו ומקנאים בו ולא מקיילים לומר לו שלום [ולויל מקרא שכתוב, לא היה אפטר לאומרו] ולאחר מכן ממצרים, אשת פוטיפר רודפת אותו ומעלילה עליו נזבים של חרפות ובזיונות, פעוד שהוא טהור וקדוש.

אכל יעקב אבינו ויוסף הצדיק שמחים בבזיונות האלו, כי בזה הם מלמדים אותנו שאפילו צדיקים הגדולים במעלה צריכים לעבר בעולם הזה בזיונות רבים, כדי לרכש שפלות והקנעה גדולה לפני ה' ולפני הנריות, ומזה נלמד, שאם צדיקים גדולים כאלו היו צריכים לסבל בזיונות, אף על פי שהם כבר נכשו הרבה ענוה ושפלות בעבודה שעבדו את ה', כל שכן שאנחנו צריכים לקבל את הבזיונות הנאים עלינו דרך בני הבית או בכל דרך שהיא ולשמן בקר.

"בורא נפשות רבות וחסרונן", ה' בורא הרבה נפשות וכל אחד מהם נבאר עם חסרון, והחסרון הוא השדוף שכל אחד צריך למצוא, שבלעדי זה הוא חסר ונחשב לפלג גוף, ומדוע ה' לא הטביע ששהדוף של האדם יהיה מצוי לו בקלות, ויעין מה שפנינו אצל השכטים שכל אחד נולד עם בת זוגו? ועוד, ששהדוף עצמו יש הרבה חסרונות, שאדם מסתפק האם באמת זה השדוף שלו או לא, ומדוע ה' לא הטביע שלא יהיה את החסרון הגדול הזה לאדם?

התשובה היא: "על כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי", שה' ברא את החסרונות הללו בשביל להחיות את העולם, כי החסרונות הללו שיש לאדם גורמים לו שפלות, והשפלות שבני האדם גורמת קיום לעולם, שכן אם בני אדם מתנאים זה על זה, אינם מועילים זה לזה, ולהפך, הם מחלישים אחד את דעת חברו ואין קיום לבראיה.

המתיקות שבשהפלות

ידרך העולם, שפאשר מןשדוכים, כל צד חושב שהוא הצד המבקר יותר מהצד השני, ושראי לצד השני להעריך אותו על הבן שנתן לבתם או על הבת שנתן לבנם, ועל כן הקב"ה הטביע באדם הרבה חסרונות בעת שהוא עצמו מחפש שדוף, כדי שגם פאשר שדוף את בניו עם מןשפחות אחרות, ויכר את השפלות שיהיה לו בעת שהוא עצמו חפש שדוף, וכך לא יתאגף על המשפחות שישתדכו עם בניו.

וכך מצינו אצל דוד מלכנו, שה' נתן לו ולרעו הרבה שפלות, שטענו על דוד שאינו יכול לבא בקהל ה' וטענו על שלמה שנסא אשה עמונית שאסורה לבא בקהל, וה' עשה פלאות עצומים, שאף על פי כן, דוד ושלמה מלכו על עם ישראל, אכל ההשפלות שהיו להם גרמו להם להחיות

"ובריו מתוק לחבי"

מדוע ימי חנכה נתקנו לימי הלל והודאה ולא תקנו לשון בהם משניות בעל פה, מכרז לנש שהיננים לא הצליחו להשיבם תורתך?

הפתרון לחידה מונח בתוכן גיליון זה. ניתן לשלוח את התשובה לכתובת האי-מייל: 7885595@gmail.com או בהודעה קולית בקו 'קול מתיקות': 073-313-4395. בצירוף שם כתובת טלפון | הוויכוח מפרשת ויצא: חיאיל יהושע שמרלר, בני ברק. בנימיז ועקני. קרית גת

ראיתי מהמעשה הזה, כמה גדול כח דקת תפלה, בפרט כשעושים זאת יחד עם הילדים הטוורים, וראיתי שלפעמים לנו נראה שחסר לנו דבר קטן, וכשאנו מתפללים עליו, אנהנו מקבלים שבר יותר גדול [וכך הוא גם במובנים יותר חשובים, שמבקשים על גשמיות ומקבלים רוחניות] וכן ראיתי שאין כמו עם ישראל, שמתנהגים במדות טובות של גמילות חסדים ומיטיבים אבדה לבעליה.

דוד מרכזי ט. תל אביב

תגובת המערכת: המעשה הנקלא של ר' דוד מרכזי מעורר לחזק את עצת דקת התפלה, בפרט בימי החנכה מול הנרות הקדושים יחד עם הילדים שקבל פיהם נקי מחטאים, ולקבש מהקב"ה על כלל ישראל, שה' ישמר אותנו מכל אויב ואורב, בשבתנו בבינתו, בלכתנו בדרך ובכל מקום וזמן. אמן.

הכושך מתיקות הניסים
חמשת אלפים שקלים ומהם הוא ידע שהשקית שכת לי.

את הצ'ק הזה אני כתבתי על מנת להשיב אותו קהתור חוב להבר שליתי ממנו סכום זה לפני כשלוש חדשים, והוא ישב בביס של החליפה שלי על מנת להשיבו למלוה בימים הקרובים שאקמש אותו, וכנראה בעת שהכנסתי את המסמכים לביס, נכנס הצ'ק ביניהם.

ולגבי המסמכים הללו של קפת החולים - היה נדמה לי שבכלל זרקתי אותם לאשפה, ומה גם שעל הצ'ק לא היה כתוב שם המוטב והתנאות המלוה, אם כן, אלו הצ'ק היה מגיע לידים לא ראויות, הוא היה יכול להשתמש בצ'ק הזה ועד שהייתי מבחין בקר, הספס בקר היה נגבה ממני.